

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
АКАДЕМИЈА ЗА СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ
ПАВЕЛ ШАТЕВ
Бр. 02-120/4
29.02.2024 год.
С К О П Ј Е

Врз основа на член 11 став 1 алинеја 1 од Законот за Академија за судии и јавни обвинители („Службен весник на РМ“ бр. 129/2023) Управниот одбор на Академијата за судии и јавни обвинители „Павел Шатов“, на седницата одржана на ден 29.02.2024 година, донесе

ПРАВИЛНИК ЗА ПОЛАГАЊЕ НА ЗАВРШНИОТ ИСПИТ НА СЛУШАТЕЛИТЕ НА
ПОЧЕТНАТА ОБУКА
ВО АКАДЕМИЈАТА ЗА СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ „ПАВЕЛ ШАТЕВ“

І ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се уредуваат условите и начинот на спроведување на постапката за полагање на завршниот испит на слушателите на почетната обука во Академијата за судии и јавни обвинители “Павел Шатов”.

Член 2

Цел на завршниот испит е проверување на практичните знаења и способност на слушателите стекнати во почетната обука за извршување на функцијата судија во основните судови или јавен обвинител во основните јавни обвинителства, преку оцена на:

- способноста за писмена изработка на пресуди, решенија и обвинителни акти,
- способноста за водење на постапката како судија или јавен обвинител и
- ставовите и односот кон професионалното и етичкото вршење на судиската, односно јавнообвинителската функција.

ІІ ЗАВРШНА КОМИСИЈА

Член 3

(1) Сите делови од завршниот испит се полагаат пред Завршната комисија (во понатамошниот дел Комисијата), која е независна и своето работење го заснова врз

начелата на еднаквост, непристрасност, отчетност и објективност при оценувањето и транспарентност во објавување на резултатите.

(2) Членовите на Комисијата се именуваат од страна на Управниот одбор на Академијата во согласност со одредбите од член 28 од Законот за Академијата и член 37 од Статутот.

(3) По именувањето на Комисијата, Управниот одбор на Академијата ја закажува конститутивната седница, на која членовите од Комисијата избираат претседател и заменик-претседател од своите редови.

(4) Работите од својата надлежност Комисијата ги врши доколку на седницата се присутни мнозинство од членовите.

(5) При полагањето на секој од деловите од завршниот испит, Комисијата работи во полн состав.

(6) Начинот на работа, оценувањето и одлучувањето на Комисијата се уредени со Законот за Академијата и јавни обвинители, Статутот на Академијата за судии и јавни обвинители, Деловник на Комисијата за завршен испит, посебни обрасци за оценување на писмениот и на усниот дел од завршниот испит и овој Правилник.

(7) Седниците на Комисијата можат да се одржуваат и со примена на средствата за електронска комуникација што обезбедуваат двонасочна комуникација при одржување на седниците без физичко присуство на членовите на Комисијата и тоа преку видеоконференциска платформа.

(8) Комисијата ги донесува одлуките со мнозинство гласови од вкупниот број членови.

(9) За вршење на административно-техничките работи, директорот на Академијата назначува секретар и негови помошници од редот на административните службеници во Академијата.

III СПРОВЕДУВАЊЕ ЗАВРШЕН ИСПИТ

Член 4

(1) Завршниот испит се полага во рок од еден месец од завршувањето на ревизијата на досиеата на сите слушатели во поглед на комплетноста на сите документи од сите фази на почетната обука и конечните ранг листи со бодови од теоретската и практичната настава, од страна на Комисија за ревизија на одржаните испити.

(2) Право на полагање на завршниот испит имаат сите слушатели на почетната обука во Академијата кои ќе освојат најмалку 14 бода од можни 20 од практичната настава.

(3) Податоците за денот (деновите), часот и местото за полагање на сите делови од завршниот испит се објавуваат на веб-страницата на Академијата.

(4) За текот на полагањето на завршниот испит, секретарот на Комисијата или неговите помошници водат записник во кој се забележуваат сите дејства преземени во текот на целата постапка на полагањето на испитот.

(5) Слушател го губи правото за полагање на завршниот испит доколку изостане од полагање на кој било дел од завршниот испит, а тоа не го оправда.

(6) Слушателот може да бара од Комисијата одлагање на полагањето на завршниот испит од оправдани причини, а оправданоста на причините за недоаѓањето ги цени Комисијата.

Член 5

(1) Пред почетокот на спроведувањето на завршниот испит, директорот на Академијата доставува известување до сите членови на телата на Академијата што се директно или индиректно вклучени во испитниот процес и предавачите што учествувале во подготовка на испитни прашања, со цел доколку има состојба на судир на интереси, тоа да го пријават.

(2) За преземените дејства, директорот доставува известување до Државната комисија за спречување корупција (во понатамошниот текст ДКСК).

(3) Доколку некое од лицата од став 1 на овој член дознае за околности што укажуваат на постоење судир на интереси или потенцијален судир на интереси, должно е веднаш да побара мислење од ДКСК за конкретниот случај и до добиеното мислење од ДКСК, работата во Комисијата ја врши неговиот заменик во Комисијата.

(4) Во случај на постоење судир на интереси од став 1, доколку не може да се најде начин за надминување на судирот, неговиот заменик станува член на Комисијата, а Академијата се обраќа до институцијата што го номинирала членот, да назначи нов заменик член на Комисијата.

Содржина на завршниот испит

Член 6

(1) Завршниот испит се состои од три дела:

1. Писмен дел;
2. Симулација на судење и
3. Устен дел.

(2) Конечните бодови од Завршниот испит се добиваат на начин што се пресметува една аритметичка средна вредност од вкупниот збир на добиени бодови од секој член на Комисија, изразен во броеви до втора децимала.

(3) Врз основа на добиените бодови чиј максимум е 100 бода се добива крајната оценка која преставува збирна оценка од сите три дела од испитот, а која оценка се добива на начин што бројот на освоени бодови се дели со 10.

(4) Се смета дека слушателот кој добил оценка седум или помалку, не го положил завршниот испит.

(5) Доколку слушателот не го положи завршниот испит, повторното полагање се спроведува најмногу во рок од шест месеци од денот на првото полагање на завршниот испит.

Начин на полагање на деловите од завршниот испит

Член 7

(1) За време на полагањето на сите делови во рамките на завршниот испит, слушателите не смеат да користат било какви електронски средства за комуникација или пак, друг вид помагала, претходно подготвени предмети, правни документи, отпечатен материјал или кој било друг извор на информации, освен закони што се наоѓаат во компјутерот на кој слушателите го полагаат писмениот испит.

(2) Во текот на полагањето, слушателите не смеат да го нарушуваат редот на полагањето и на кој било друг начин не смеат да ги попречуваат другите слушатели во полагањето на тестот.

(3) За време на полагањето не е дозволено слушатели да ја напуштат просторијата во која се одвива полагањето.

(4) Доколку слушателот постапи спротивно на став 1, 2 и 3 на овој член, ќе биде отстранет од полагањето и тој нема да биде положен, што записнички се констатира.

Програма за полагање на завршен испит

Член 8

(1) Програмата за завршен испит, според која се полага завршниот испит, се објавува најмалку два месеци пред полагањето на завршниот испит.

(2) Програмата за завршен испит ги опфаќа темите и библиографијата од кои се утврдуваат прашањата за одделните делови од завршниот испит и се состои од следниве делови:

- кривично право – материјално кривично право, процесно кривично право и прекршоци;
- граѓанско право – граѓанско материјално право (облигационо право, трудово право, семејно и наследно право, интелектуална сопственост, трговско право и граѓанска одговорност за клевета и навреда), вонпарнично право, извршување и граѓанско процесно право;
- меѓународно право и право на ЕКЧП;
- право на ЕУ;
- уставно право;
- управно право и

(3) Програмата се обновува по потреба, во согласност со измените на домашното и на меѓународното законодавство и практиката на домашните и на меѓународните судови.

Писмен дел од завршниот испит
Содржина и времетраење на писмениот дел

Член 9

- (1) Писмениот дел на завршниот испит се состои од два дела:
 - писмена изработка на пресуда/решение во граѓански или кривичен случај и
 - пишување обвинение.
- (2) Студиите на случај за писмениот дел од испитот ги изработуваат предавачите на Академијата и истите се фиктивни, со јасна фактичка ситуација и податоци (број на предмет, докази, име на странки, судија, јавен обвинител, записничар, сведоци и сите други податоци врз чија основа може да се изработат пресудите или решенијата).
- (3) Изборот на испитната задача се врши со ждрепка, пред полагањето на писмениот дел од испитот.
- (4) Слушателите во пресудите можат да ги внесат само податоците што им се дадени во став 2 на овој член и шифрата што ја извлекле за полагањето на писмениот дел од испитот.
- (5) При решавањето на испитните задачи од писмениот испит, слушателите можат да користат закони, кои се наоѓаат во компјутерот на кои полагаат.
- (6) По завршување со полагање на писмениот дел, пресудата и обвинението што ја изработил слушателот, заедно со извлечената шифра и со образецот за оценување на членовите на Комисијата се запечатува.
- (7) Шифрата на слушателот од став 4 од овој член се открива по внесувањето оценки од сите членови на Комисијата.
- (8) За полагањето на писмениот дел од испитот, Академијата има база на испитни задачи, подготвена од предавачите на Академијата.
- (9) Базата на испитни задачи од став (8) се состои од двоен број на испитни задачи од бројот на слушатели кои ќе го полагаат завршниот испит.
- (10) Полагањето на писмениот дел од испитот трае вкупно 300 минути од кои 150 минути за изработка на пресуда/решение во граѓански или кривичен случај и 150 минути часа за пишување на обвинение).

Оценување на писмениот дел од завршниот испит

Член 10

- (1) На писмениот дел од испитот слушателите можат да добијат најмногу 35 бода.
- (2) Секој член на Комисијата, задолжително, на посебен образец за оценување ги оценува изработените акти и дава образложение за оценката, во согласност со следните четири критериуми:
 - изработка на одлуките на јасен и разбирлив начин (форма и содржина на одлуката);

- утврдување на релевантните факти;
- логична и правна издржаност на аргументите за определено решение;
- заклучување и правна оцена на доказите.

(3) Секој член од Комисијата за секој од четирите наведени критериуми може да даде оценка од 0 до 5 бода, а конечниот број бодови од писмениот испит се добиваат на начин што се пресметува средната аритметичка оценка за секој критериум и на крајот се бара просекот од сите четири критериуми, заокружени на број до втора децимала.

(4) Откако сите членови ќе ги внесат бодовите, секретарот на Комисијата ги внесува на посебен образец за оценување, така што се пресметува средната аритметичка оценка за секој критериум и на крајот го внесува просекот од сите четири критериуми, заокружени на број до втора децимала.

(5) Откако ќе се добие оценката за пресуда/решение во граѓански или кривичен случај и за обвинителниот акт, збирот се дели на два со што се добива конечната оценка на писмениот дел од испитот, заокружена на број до втора децимила.

Симулација на судење

Член 11

(1) Симулацијата на судење се реализира според однапред избрани и подготвени граѓански и кривични случаи.

(2) Случаите за симулација ги обезбедува Академијата, истите ги означува со шифра, слушателот по пат на ждрепка добива шифра на случај кој потоа е предмет на симулираното судење.

(3) Случаите треба да се со приближно иста сложеност, одобрени од Програмскиот совет на Академијата и да се одбрани согласно Програмата за завршен испит.

Член 12

(1) Најмалку еден ден пред почетокот на секоја симулација, Комисијата ги доделува и улогите на другите странки вклучени во секоја поединечна симулација.

(2) Улогите на другите странки се доделуваат на лицата вработени во институциите со коишто Академијата има соработка, во согласност со директорот на Академијата и раководното лице на институцијата соработник на Академијата.

(3) За секоја симулација, Академијата обезбедува професионален записничар од суд.

(4) Редоследот на симулациите го определува Комисијата со ждрепка.

Член 13

(1) Случаите потребни за реализирање на улогата во симулацијата, слушателите ги добиваат еден ден пред реализацијата на симулацијата.

- (2) За реализација на улогата на судија во граѓански случај, слушателот добива тужба, одговор на тужба и докази, а за улогата на судија кривичен случај обвинение и докази.
- (3) За реализација на улога на јавен обвинител, слушателот добива обвинение со докази.

Член 14

- (1) Времето за секоја поединечна симулација се определува на 120 минути.
- (2) Симулацијата се реализира пред сите членови на Комисијата, кои за тоа водат белешки за секој слушателот посебно.
- (3) По завршување на секоја поединечна симулација, Комисијата за завршен испит на располагање има 30 минути за разгледување на забелешките од симулацијата и за определување на прашање во врска со симулацијата за усмениот дел, како и за оценување и внесување на оценките во посебен испитен протокол за секој од слушателите.
- (4) Прашањето во врска со симулацијата, Комисијата за завршен испит го затвора во плик и го предава на секретарот на Комисијата или неговите помошници, кои ги пишуваат имињата и шифрите на слушателите и истите се чуваат во просториите на Академијата до денот на усмениот дел.

Член 15

- (1) Слушателот во улога на судија во текот на симулацијата раководи со главната расправа и диктира записник за главна расправа.
- (2) Слушателот во улога на јавен обвинител го застапува обвинението и дава завршен збор кој непосредно го диктира во записникот.
- (3) Симулацијата завршува со двање на завршни зборови на странките.
- (4) По завршување на симулацијата, записникот од симулацијата на судењето се предава на Комисијата и истиот претставува основ за оценување.
- (5) По оценувањето, записникот од симулацијата на судењето се предава на секретарот на Комисијата, кој на записникот ја става шифрата на слушателот и го приклучува кон досието за завршен испит на слушателот.

Устен дел

Член 16

- (1) Усниот дел се спроведува по завршувањето на симулациите на судења, во рок што ќе го определи Комисијата.
- (2) Усниот дел на завршниот испит се спроведува во форма на непосреден разговор со слушателот на кој му се поставуваат шест прашања и тоа:
 - две прашање во врска со изготвената пресуда/решение од материјалното право, односно

- две прашање во врска со изготвеното обвинение од материјалното право,
 - едно прашање во врска со реализираната улога во симулацијата од процесното право,
 - едно прашање за оценувањето на ставовите и односот кон професионалното и етичкото вршење на судиската, односно јавнообвинителската функција.
- (3) Прашањата во врска со изготвените писмени акти се поврзани со материјалните закони кои се однесуваат и кои се применети на конкретниот случај при изготвување на пресудата/решението, односно обвинението.
- (4) Прашањата во врска со симулацијата е поврзано со Законот за парнична или вонпарнична постапка, односно со Законот за кривична постапка во зависност од тоа дали слушателот реализирал улога во граѓански или во кривичен случај.
- (5) На усниот дел, секој член на Комисијата може да му постави на слушателот по едно потпрашање поврзано со добиените прашања на слушателот.
- (6) Времетраењето на усниот дел за секој слушател посебно не може да биде подолго од 45 минути.

Оценување на усниот дел

Член 17

- (1) Прашањата од кои се оценуваат ставовите и односот кон професионалното и етичкото вршење на судиската односно јавнообвинителската функција, слушателите ги влечат од претходно подготвена база на прашања за усниот дел.
- (2) Во посебен образец за оценување подготвен од Академијата, секој член од Комисијата задолжително го оценува секое прашање од 0 до 5 бода, притоа оценувајќи ги следните критериуми:
- знаењата на слушателот,
 - правно аргументирање,
 - способноста за изразување и
 - елоквенција.
- (3) Членот на Комисијата задолжително во образецот за оценување дава образложение на оценката на секое прашање.
- (4) Конечните бодови од усниот дел се пресметуваат на начин што се пресметува една аритметичка средина од вкупниот збир на добиени бодови од секој член на Комисијата изразена во броеви до втора децимала.

Оценување на завршниот испит

Член 18

- (1) По завршување на завршниот испит, Комисијата ги утврдува резултатите од испитот со собирање на бодовите освоени во секој дел од испитот, најдоцна 48 часа од завршувањето на полагањето.
- (2) Вкупниот број на бодови кои слушателите можат да ги добијат на завршниот испит изнесува 100 бода и тоа: 35 бода од писмениот дел, 35 бода од симулација на судење и 30 бода од усниот дел од испитот.
- (3) Конечните бодови од Завршниот испит се добиваат на начин што се пресметува една аритметичка средна вредност од вкупниот збир на добиени бодови од секој член на Комисија, изразен во броеви до втора децимала.
- (4) Врз основа на добиените бодови чиј максимум е 100 бода се добива крајната оценка која преставува збирна оценка од сите три дела од испитот, а која оценка се добива на начин што бројот на освоени бодови се дели со 10.
- (5) Се смета дека слушателот кој добил оценка седум или помалку, не го положил завршниот испит.

Приговор против резултатите од Завршниот испит

Член 19

- (1) Слушателот кој смета дека погрешно му се пресметани освоените бодови на завршниот испит има право на приговор до Комисијата во рок од два работни дена од денот на приемот на известувањето.
- (2) Комисијата одлучува по приговорот во рок од два работни дена од денот на добивањето на навремениот приговор.
- (3) Против одлуката на Комисијата, слушателот има право на жалба до Управниот одбор во рок од три работни дена од денот на приемот на одлуката.
- (4) Управниот одбор одлуката по приговорот ја донесува во рок од два работни дена сметано од истекот на рокот за поднесување приговори против одлуките на Комисијата.
- (5) На седницата на Управниот одбор на која се разгледуваат приговорите учествува и претседателот на Комисија или член којшто ќе го определи тој без право на глас.
- (6) Доколку Управниот одбор го уважи приговорот на слушателот, ја задолжува Комисија да изврши повторно пресметување на освоените бодови на предметот на кои се однесувал приговорот.
- (7) Комисијата по повторното разгледување на приговорот од ставот б на овој член во рок од два работни дена може да го уважи или повторно да го одбие приговорот и за таа одлука приложува образложено мислење кон Управниот одбор.
- (8) Одлуката на Управниот одбор по однос на приговорот е конечна.

(9) По правосилноста на одлуката од став 8 на овој член, Комисија јавно ја објавува ранг-листата со конечните резултати на слушателите кои го полагаале испитот на веб-страницата на Академијата.

Конечна ранг-листа

Член 20

(1) По завршувањето на почетната обука, слушателот добива завршна оцена, која претставува збир на добиените оценки од двете фази на почетната обука (теоретска настава и практична настава) и завршниот испит.

(2) Комисија утврдува конечна ранг-листа на кандидати за судии и јавни обвинители врз основа на завршната оцена од ставот 1 на овој член.

Член 21

(1) По завршувањето на завршниот испит, претседателот на Комисијата до Управниот одбор на Академијата поднесува извештај за текот и за постапката на полагањето на завршниот испит.

(2) Управниот одбор, на седница, го разгледува извештајот од став 1 на овој член и го усвојува со мнозинство гласови од вкупниот број членови на Управниот одбор.

(3) Претседателот на Комисијата задолжително присуствува на седницата на Управниот одбор на која се разгледува извештајот од став 1 на овој член.

Уверение за завршена почетна обука

Член 22

(1) Академијата на слушателите за судии и јавни обвинители им издава единствено уверение за завршена почетна обука за судија и јавен обвинител.

(2) Уверението содржи оценка за секоја фаза од обуката и завршна оценка и се издаваат на обрасци утврдени од Управниот одбор на Академијата.

(3) Уверенијата ги доделува директорот на Академијата, на свечен чин за целата генерација слушатели на почетна обука кои успешно ја завршиле почетната обука во Академијата.

Начин на постапување со испитните документи и нивно чување

Член 23

(1) Со материјалите од завршниот испит, обрасците за оценување што ги пополнуваат членовите на Комисијата и сите други значајни испитни списи и материјали, предадени од слушателот и изготвени од Комисијата се постапува во согласност со Законот за

заштита на личните податоци и Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер.

(2) Исклучок од ставот 1 на овој член е доколку тестовите и материјалите бидат предмет на судска постапка.

IV Завршни одредби

Член 24

- (1) Овој правилник влегува во сила со денот на неговото донесување.
- (2) Овој правилник се објавува на интернет-страницата на Академијата.
- (3) Со денот на влегувањето во сила на овој Правилник престанува да важи Правилникот за полагање на завршниот испит во Академијата за судии и јавни обвинители „Павел Шатов“ („Службен весник на РМ“ број 77/2015).

Академија за судии и јавни обвинители
„Павел Шатов“
Претседател на Управен одбор
Судија Беким Мехмеди